

טיב הקהילה

יול ע"י קהילת שבת בני ד' אויף אידיש

משימת מרכז ורמז התה"צ
חבר זמלאה התור המצויי שלום א'

זידא
ש"י השון תשפ"ה

מגז ד' ביזן לויט טעם ורמז' ש' 902

מגז הרקלית הרות ומצ' ש' 902

4:04	הדר'ג
5:19	מציג'ש'ק
5:56	ר'ת

סוף זמן קריאת שמע והפילה:

9:07	סוד'ת א'	7:59
9:37	סוד'ת ב'	8:43

ליח מס:
ק"ט
שט"ג

טיב

המערכת

ו'ש'ם אברהם

עס ווערט דערציילט איבער א חסיד וועלכער איז געקומען צום הייליגן רב'ן רבי אלימלך מליזענסק זי"ע און אים געפרעגט איבערן מאמר חז"ל ווי אדם לדרך על הרעה כשם שמדרך על הטובה, וויאזוי איז דען גענוג און מען זאל דאנקטן אויפן שלעכטס פונקט אזוי ווי מען דאנקט אויפן גוטס? האט אים דער רבי געענטפערט, אז אט די פראגע זאל ער פארען זיין הייליגן ברודער רבי זושא וועלכער וואוינט אין אינפאל.

איז דער חסיד געפארן קיין אינפאל, און אנקומענדיג צום הויז פון דער רבי ר' זושא האט ער זיך זייער געוואונדערט צו זען זיין דער צליק געבט טיש א געוואלדיגע ארויסקייט וואס איז נישט צום שילדען, און געווען האט ער ווי דער רבי ר' זושא איז מסמ' מדוכא ביסורים, און דערביי האט ער געטראכט צו זיך, אז נישט אומזיסט האט מיר דער רבי געשיקט צו זיין ברודער, וויבאלד דארט קען מען מסמ' שפירן דעם ידער.

ממחשה למעשה, איז דער חסיד צוגעגאנגען צום רב'ן ר' זושא און אים געפרעגט זיין אריבערדערמאנטע פראגע. צו זיין גרויס ערשטונגע האט זיך דער רבי ר' זושא זייער געוואונדערט דערפון, און אים געפרעגט: פארוואס האט דיר מיין ברודער געשיקט צו מיר, אינדערציט וואס ארז ווייס איבערהויפט נישט וואס עס מיינט דען, שלעכטס, און מיין גאנגן לעבן איז פול דורכאויס מיט טוב'ן, גוטס. אויב אויך וויאזוי זאל איר וויסן וויאזוי מען דאנקט אויפן שלעכטס? איבער האט שוין דער חסיד גוט פארשטאנען, ווייל אויב מען גלייבט אז קיין שום שלעכטס קומט נישט ארויס פונעם איבערשטן, דעמאלטס ווערן פארשוואנדן אלע שוועריגקייטן און דאס גאנצע דען ווערט איבערגעדרייט צו טוב'ן.

אין די פרשה פון די וואך שטייט צוויי מאל זי'שכם אברהם בבוקר, אינמאל ביי דער נסיון פון די עקדה און אויך ביי די פרשה פון ישמעאל, ווען שרה האט געזאגט צו אברהם אז ער זאל אוועקשיקן ישמעאל און דער איבערשטער האט געזאגט צו אברהם איבער 'כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולך, און וירקלך דערמיט טוט מען באצייכענען דעם געוואלדיגן מידת הרויזות פון אברהם איבער ווי ער האט מקיים געווען פלינג דעם באפעל פונעם איבערשטן, און דערביי שטייט אין פסוק זי'שכם אברהם, צו ווייזן אז ער האט נארגישט געווארט, נאר גלייך ווען עס איז געווארן ליכטיג האט ער זיך געאייילט צו מקיים זיין די מצוה פונעם איבערשטן פארשטענדע וואס עס איז געווען פאר אים א שטורע זאך. אבער דאס דארף מען פארשטיין, פארוואס האט ער זיך געדארפט צוויילן מיטן אוועקשיקן ישמעאל זיין הויז, איבערהויפט וויבאלד דאס איז אים געווען א שווערע זאך, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק ו'דבר סאה בניני אברהם, ער וואלט דאך געקענט אביסל ווארטן און זיך געווענענען פון אים אזוי ווי עס פאסט? נאר, אברהם איבער, דער גדול המאמינים האט געוואוסט און געלייבט אז אלע מצוות פונעם איבערשטן זענען גוט, אויך אויב זיי זענען אונז אויס פארקערט דערפון, און פון זיינע מעשים וועלן נאר ארויסקומען גוטע רעזולטאטן, דערביי האט ער זיך נישט פארזוימט נאר זי'שכם אברהם בבוקר, ער האט זיך גלייך צוגעאייילט צו מקיים זיין דעם רצון השם און ער האט מבטל געווען זיין אינגענעם מיינען און שכל כדי צו מקיים זיין דעם רצון פונעם איבערשטן בשמחה. (עפי' טיב התורה - וריא)

טיב הפרשה

דער כח פון חסד

לכשר את הכשורה

די וואכענדיגע פרשה הייבט זיך מיטן שילדערונג אז אברהם אבינו האט גענוגט צו די מצוה פון הכנסת אורחים און ארויפגעטען ביי זיך אין שטוב דריי געסט.

רש"י אויפן ארט בשם חז"ל איז מגלה אז יעדער פון די דריי געסט זענען געווען מלאכים און אז יעדער פון זיי איז געקומען צווישן אהרן מיט א ספעציעלע תפקיד, איבער האט געדארפט איבערדרייען סודם א צווייטער האט געדארפט ראטעווען לוג, דער דריטער האט געדארפט מבער זיין די בשורה טובה פאר שרה אמת אז זי גייט געהאלפן ווערן מיט א קינד.

לכאורה איז שווער. אז מען מישט צוויק דער חומש צו די פריערדיגע פרשה זעט מען אז הקב"ה האט בפריוש מבטיח געווען פאר אברהם אבינו אז ער גייט האבן א קינד און מיט אזא בפריוש'ע הבטחה פארוואס האט ער געדארפט צוקומען אז דער מלאך זאל אים געבן נאך א הבטחה?

נאר עס קען זיין אז די תול"ק לערנט אונז דאס אז א שטארקער יסוד, אז אויך נאך די גרויסע הבטחה וואס אברהם אבינו האט געהאט האט אים נאך אומגעפעלט א זכות אז די הבטחה זאל ווערן אויסגעפירט אויף למעשה און די זכות האט ער באקומען דורך די מצוה פון הכנסת אורחים.

ווען די דריי מלאכים זענען אנגעקומען צו די שוועל פון אברהם אבינו'ס שטוב האט אברהם אבינו נישט געוואוסט אז די דריי זענען מלאכים. און זיינע אויגן זענען זיי געווען אראבער וועלכע בוקן זיך צו די שטויב פון זייער פוס, אבער אברהם אבינו האט זיך נישט געקומערט איבערדעם מיט אן אויסטערלישע סאס מסירות נפש, ווי זיי וואלטן געווען די חשובסטע מענטשן, האט ער זיך גענייט אנצוגייערן פאר זיי א מצוה מלכים.

די מצוה פון הכנסת אורחים איז געווען זייער שווער פאר אברהם אבינו אין יענע טעג. האלטנדיג נאך א ברית מילה און שטיינדיג אן א טאג ווען הקב"ה האט ארויפגעטען די זון פון איר שייכל און עס האט געבאקן א היץ, האט ער געהאט אלע אויסרייטן אין די וועלט זיך צו קענען ארויסדרייען און די מצוה אבער דאך האט ער זיך אנגעשטענען און נישט נאר זיך אנגעשטערענט פיזיש, נאר גענוגט צו געסט, איז די

מען קען הערן שפועס'ן און דרושת
פון פורנו ורמז שליט"א - אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 לשר"ק: 073-2951320

טיב
ההודעות

ליר תורה החינוך ל' תקיב ויטענין | עורך: ש' גולדיש

טיב והשגחה

מעשיות אויף השגחה פרטית אויף אונזערע לעבנס

א אטאָר פֿאַר פֿון האַמ

זוכנדיג א נטער פרנסה אריינצוברענגען געלט אין שטוב האב איך אנגעהויבן שטודירן צו ווערן א דייניגער [עצוב-פנים] פאר אדישע שטיבער. א לענגערע צייט האב איך זיך עס געלערנט און אריינגעלייגט אין די ארבעט מסמך ודמים טראכטנדיג אז בקרוב משמ וועל איך ארויסגעמען דאס געלט פון דעם - דורך די איינקופטן וואס איך וועל פארדיינען ביי די ארבעט.

איך האב זיך איינגערעדט אז מען דארף זיך נאר לערנען און אז איינמאל אז מען איז א געלערנטער קוסט די ארבעט צוגיין.

עס איז אריבער א האלבע יאר, און איך האב נישט געטראפן קיין ארבעט. איך האב פרובירט צו ספרסעס זיין אז איך זוך ארבעט אבער איך האב נארוינשט געטראפן. איך האב אנגעהויבן ווערן איבערגעצויגט אז מעגליך האב איך נישט צוגעפאסט זי זיכטיגע ארבעט וואס לוז'ן, און איך האב באשלאסן אז איך וועל שטידירן מער אין דעם פאך און אזוי ארום וועל איך מעגליך פארדיינען מער.

איך האב זיך פארבינדן מיט א נאנטע חבר'טע וואס טוט אין דעם געביט זיך דורכצושמועסן מיט איר וואס מען קען טון אין דעם הנייכט. זי האט אויסגעהערט מיין געשעעניש און דעצעליילט אז זי קען נישט נאכקומען די ארבעט וואס מען באשטעלט.

"אפשר וועל איך ארבעטן מיט דיר צוזאמען?"

זי האט זיך ארויפגעכאפט אויף די הצעה און נאך ביז היינט ארבעטן אונז אינאיינעם. די מעשה האט מיר באצויבערט, זענענדיג אז דווקא ווען איך האב געוואלט זיך ווענדן צו איר פאר אן ארבעט האט זי געזעט פון איר איבערפלוס פון ארבעט און עס איז געבוירן געווארן א פארבינדונג פון די ארבעט אז איך זאל האבן ארבעט בשבט ער און פארדיינען שייך ביי איר.

[דערציילט דורך די בעלת המעשה: א.ל.]

אנשטרענגענע געקומען צו אים ווי א זכות אז ער זאל זיך קענען זוכה זיין צו די גרויסע הבטחה. די געדאנק זעט מען אויך ביי די הצלה פון לוט אין סדום. מיר ווייסן אז לוט איז ניצול געווארן אין זכות פון אברהם אבינו, אבער מיט דעם אלעם האט אים געפעלט א זכות ער האט נישט געקענט ניצול ווערן אבער דעם וואס ער זאל אריינגעמען די מלאכים אין זיין שטוב און מקיים זיין מיט זי הכנסת אורחים און אויך ביי אים איז עס געווען מיט מסירות נפש.

ווען מען איז זיך מתבונן אין די געדאנק זעט מען א מוראדיגע זאך. מען זעט די גרויסקייט פון די מידת החסד אז אפילו אויב עס איז אמאל באשערט פאר א מענטש א נטערע זאך - דאך וועט ער נישט ארייבן באקומען, און אז די מידה פון חסד איז די גרעסטע און די בעסטע וועג אנצוקומען צו די זכותים.

אז מען קוקט אריין אין זוה"ק אין די וואכענדיגע פרשה זעט די גרויסקייט פון די מידת החסד און פון צדקה און וויפיל עס העלפט דעם מענטש אויך ווען עס זעט אים אויס אז ער דערלייגט נאר פון די חסד.

דער זוה"ק זאגט אז ווען הקב"ה איז מרחם אויף א מענטש שיקט ער אס אונטער א דורון. וואס איז דער דורון? פרעגט דער זוה"ק. געלעבטער דער זוה"ק איז דער דורון אין א עני וועלכע וועט אים מנחם זיין מיט די מצוה פון צדקה.

דורך דעם וואס דער מענטש איז מקיים די מידה פון חסד איז דער איד ממשך אויף זיך א חוט של חסד און עס ווערט אויף אים א רושם פון חסד, און ווען עס קומט דער צייט אז דער איד דארף אוועקגיין פון די וועלט קומען צוגיין די שלעכטע מלאכים צו אים און ווילן אים צערייסן, אבער ווען זיי זענען די רישומא דקדושה וועלכע ליגט אויף זיין שטערן - לויפן זיי אוועק פון אים און לאזן אים צורוח.

מיט דעם געדאנק געבט דער זוה"ק פאר שרטישן די געשעעניש מיט לוט, אז ווען הקב"ה האט אים געוואלט מציל זיין האט ער אים געדענקט דורך די מעשה החסד ווייל צדקה איז תציל ממות.

אז מען זעט די גרויסקייט פון די מידת החסד דארף מען זען ווי אזוי מען קען זיך אנקלעבן אין איר און זיך מתדבק זיין אין די מעשה החסד.

עס מאכט זיך אז א מענטש זאגט אז איך קען נישט מקיים זיין די מצוה פון גמילות חסדים. איך האב נישט קיין געלט ביי מיר, איך קען קוים שפייזן מינע קינדער, ווי אזוי קען איך שפייזן אנדערע? די תשובה איז אז נישט אייביג פעלט זיך אויס אז מען זאל שפייזן א צווייטן מיט געלט - ווייל גמילות חסד איז אויך מיט א גוט ווארט, אז מען ערמוטעט א צווייטן, און דאס קען יעדער איינער טון.

די נקודה ווערט שוין באטאנט אסאך אין ח"ל און ווי עס איז דא דער באקאנטער מאמר פון רבי עקיבא אז ואהבת לרעך כמוך איז א כלל גדול בתורה - אז די נאנצע תורה איז נכלל אין דעם.

מיט עטליכע יאר צוריק איז מיר אויסגעקומען צו זיין אנוועזענדיג ביי די לויה פון דעם גרויסן צדיק דער מירער ראש הישיבה רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. ביי די לויה האט זיין זון געזעט און דערציילט אז איך די לעצטע יאר איז זיין טאטע געווען זייער שוואך, ער האט קוים געזאגט כח צו רעדן.

האט זיך געמאכט אז אמאל האט מען אים גערופן צו א גרויסע כיסוס וועגן לשון הרע. צוליב זיין חולשה האט ער נישט געקענט רעדן, אבער וועלענדיג ער זאל זאגן אז ווארט האט ער זיך געגעבן א רוף און ארין ווארט, זאגנדיג ווי אזוי מען רעדן קען א צווייטן איד - עס שטייט דאך אין די תורה ואהבת לרעך כמוך?

עס איז געווען געצייילטע ווערטער, אבער די ווערטער האבן אריינגענומען זיך זייער אסאך און באהינדערקט די פארזאמלעטע ארויסגענדיג דער בליק פון אן ערליכער איד איבער לשון הרע.

מיר האבן געזעט וועגן דער כח וואס חסד האט אויך זיך, אבער מען דארף וויסן אז די כח וואס זי האט אים סיי אויף געשיות און אויך אויף רוחניותדיגע קנינים.

האט חסד געקומען פון דער צדיק רבי בנימין ראבנאוויטש זצ"ל א שיינער געדאנק בעניני החסד. ער האט מדייק געווען אז די משנה אין אבות רעכענט אויס אכט און פערציג קנינים ווי אזוי מען איז קונה די קנין התורה. ווען מען זאל מדייק זיין די קנינים וועט מען זען אז קיין אין קנין האט נישט קיין זייכות מיט הבנת התורה - עס רעדט ארום בעניני המדות.

דאס איז א מוראדיגער יסוד. מען זען פון דעם אז די תורה קען מען נאר קונה זיין מיט מידות טובות ווייל דאס איז דער שליסל צו אלע קניני התורה.

זאל מען זוכה זיין צו די מידה פון חסד און ממשך זיין די נטוע השפעות וואס זי ברענגט סיי ברוחיות און סיי בגשמיות פאר יעדער איד אין יעדן מצב, און אז דורך די זכות פון חסד קומט מען אן צו די מידה פון ואהבת לרעך כמוך און דאס איז מקרב די גאולה השלימה - אויף וועלכע מיר ווארטן שוין אז לאנג.

די פארזאמלעטע זען מיט טיילן זכרתי און ארבעת
מיט מעשיות פון השגחה פרטית זאל טיילן צו ר' יוסף
טשאלאן אין קופ: 1533651922

אין איינס פון די ווייטע שטעט אין אמעריקע אין געפנט געווארן א ספעציעלן 'תלמוד תורה' על טהרת הקודש. אין יענעם שטיקל שטעטל איז געווען א שיינע קהילה וועלכע האט פארמאגט עטליכע צענדליגער חשובע משפחות פון תלמידי חכמים און יראי שמים. דער חשובער מנהל פונעם תלמוד תורה וועלכער איז געווען איינער פון די עסקנים פון די קהלה און איז געווען זייער א פלייסונג מענטש און געהאט זייער ספעציעלע כשרונות האט פראבירט צו ברענגען נאך און נאך גוטע קינדער פונעם ארט, אז זיי זאלן אויך קומען לערנען אינעם תוך.

אויז פלעג דער מנהל מאכן אפטע באזוכן אין די הייזער פון די אידן פונעם שטעטל, וועלכע האט זיך ליידער דערווייטערט פון תורה ומצוות. איינמאל איז ער אנגעקומען צום הייז פון א איד וועלכער איז שוין פון יוניוויז און געווען זייער ווייט פון אידישקייט, און ווי עס זעט אויס האט אויך זיין טאטע אים נישט געשאנקען קיין ארויפן חינוך, און אזוי אן אויסערדעם וואס ער איז א 'אד' [און א איד עסט נאר כשר... ווי איד וועט באלד ליינען בעזרת ה'] האט ער געוואוסט כמעט גארנישט!

למען אשר יצוה את בניו את ביתו ואת אחריו

"כי ידעתיו, למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמו דודך ה', לעשות צדקה ומשפט באדמתו, יט"

ווי פאלגנד: אלס דער כשר, קענסטו זיין רואי און פארזיכערט! וויבאלד אויף איין מצוה זענען מיר מקפיד און מיר געבן אכטונג מיטן נאמען כח! און דאס איז די מצוה פון 'כשרות', וועלכע ווערט אפגעהיטן ביי אונז אינדערהיים 'למהדרין' סך המהדרין! דא קויפט מען נישט קיין שום זאך וואס טראגט נישט איינס פון די בעסטע הכשרים אויך געבן מיר אלעסאל אכטונג אז פליישיגס און מילכיגס זאל זיין גענצליך אפגעטיילט! יעדן יאר ערב פסח קומט דא א חשובער רב א תלמיד חכם צו כשר'ן דעם קאך צום הייליגן י"ט, און דעריבער קענט איד זיך דא רואיג פארלאזן אויף כשרות!

דער מנהל איז זייער פארוואונדערט געווארן – וויאזוי קומט כשרות צו אזא פרייע הויז?

האט דער איד אים דעריבער און יונגערדייט איז ער געגאנגען דינען אין די אמעריקאנער מיליטע, און אין די צייטן פון די צווייטע מלחמה איז ער געשיקט געווארן צו באפרייען פוילן פון די פארשאלטענע הענט פון די נאציס ימח ששם... – איך האב גארנישט געוואוסט איבער אידישקייט, אבער א וואריס אידיש הארץ האט געקלאפט אין מיר, און דעריבער האב איך געוואלט ראטעווען ווי מער אידן, און דעריבער האב איך זיך אנגעשלאסן אין די רופע וועלכע האבן באפרייט די לאגערן. מיר זענען אריבערגעגאנגען פון איין לאגער צום אנדערן, מיט פילע פעקלעך טשאקאלאד... און וואו אימער מיר זענען אנגעקומען האבן די פארווייאנגע אידן זיך געפריידט מיט אונזער אַנקום.

אין איינס פון די לאגערן, בין איך ערשטוינט געווארן צו אנטפלעקן פלוצלונג אן איינגעדארטער איד וואס ליגט אויף די ערד, שטארק אפגעשוואכט, זייענדיג משם אויפן שוועל פון גסיסה רחמנא ליעלן! איך האב זיך גלייך געאיילט אים צו דערלאזען פון די טשאקאלאד וואס איך האב געהאט ביי מיר, איך האב פראבירט עס אריינגעלייגן אין זיין מויל צו שטארקן זיינע כוחות אבער דער איד האט נישט געלאזט. ער האט שטארק פארמאכט זיין מויל, און מיט זיינע לעצטע כוחות האט ער געזאגט: "נאר כשר!"

זייענדיג אזוי ווייט פון אידישקייט, האב איך נישט געוואוסט און נישט פארשטאנען וואס עס מיינט 'כשר', און איך האב נאכאמאל פראבירט אריינלייגן די טשאקאלאד אין זיין מויל כדי צו

דער בעל הבית האט שוין און העפליך אויפגענומען דעם מנהל, אבער ווען ער האט געהערט די סיבה פארוואס ער איז געקומען, האט ער דאס אפגעשטופט מיט ביידע הענט, ערקלערנדיג: עס איז נישטא קיין סיבה אז מייע קינדער זאלן באקומען אן אנדער חינוך ווי דאס וואס איך האב אליין באקומען. דאס וואס איז געווען גוט פאר מיר, איז גוט אויך פאר מייע קינדער!

אבער טראץ זיין שטארקע אמווילן צו שיקן זיינע קינדער צום תלמוד תורה האט ער צוגעגעבן אז ער וועט בלייבן נאנט צו די חשובע מוסדות התורה אין שטאט, און ער האט אויך געגעבן זייער א שיינע שטיצע פארן תלמוד תורה.

דורכאויס דעם באזוך, האט דער בעל הבית געוואלט סכנד זיין דעם מנהל א הייסע 'לעזל טיי', ווי עס איז אנגענומען ביי די אמעריקאנע נעדים סכנד צו זיין זייערע געסט מיט א גלעזל וואריסס.

דער מנהל האט אבער איידעלעהייט אפגעזאגט דעם סיבה, צוליב דער חשש איבער כשרות אין אזא פרייע הויז. דער בעל הבית האט אבער גלייך פארשטאנען איבער וואס זיין גאסט איז באזארגט און ער האט זיך אנגערויפן

תלמוד לכל חת מועד באוירת המכור האויר

עם כל הנימוס וכבוד ופלא

סדר

טיב האמדים

אמדים נעשים ועובדת קודש
דלאיר הלבנות הלחיים הנעשות

מועדי השנה

סדר ב	סדר א
חרות אלו	פסח
מיתות	שבת הענין
היום השנה	פסח שני
שבת	ליל פסח
יום הכיפורים	כ"ח סדר
מנוחה	תענית
שבת תורה	בן סור
היום	רוח חמה
סוכות	מן השמים
מ"ז סעודת	השני באב
חג המצות	מ"ז באב
א"ת	

אין זמן נדול של סוכות וסוכות
לשנת תש"ס

מ"ו הירושלמי למען ספרו עשן טיב: 0733-22-76-09
א חממרים • מומחים • מקבלים לרא עלות דמי משלוח

